

פרשת מקץ – לא לוותר על החלום

מרגע שנתקלים בדמותו המופלאה של יוסף, מתחילים לדבר על החלומות. זה מתחיל בחלומותיו של יוסף, ממשיך בחלומות שר המשקים ושר האופים, ולאחר מכן ממשיך בחלומו של פרעה.

יוסף הוא איש שלא מוותר על חלומותיו. גם כשנראה שאין סיכוי הוא יפעל בכל כוחו להגשמת חלומותיו. יוסף כמו יעקב אביו - חולם ומגשים - חולם ובעקבות חלומותיו פועל לשינוי המציאות. על פי חלק מהמפרשים כל המסע שמעביר יוסף את אחיו מאז פגישתם הראשונה במצרים, כשבאו לשבור אוכל, ועד ההתגלות בפניהם בפרשה הבאה, היא לשם קיום החלום – גיבוש האחים, גיבוש בית ישראל.

הזהר הקדוש אומר על פרשתנו שכל אדם מחויב לזכור את חלומותיו הטובים, ושסור לאדם לוותר על חלומותיו ושאפותיו.

עם ישראל הוא עם שנבנה על אדני החלומות. את עיקר האמונה שלנו, את עיקר הגאולה שלנו, אנחנו בונים מדברי נבואה. גם אם אנחנו לא נביאים, הגמרא אומרת שחלום זה אחד משישים מנבואה.

מין הרב קוק אומר באורות הקודש שחלום איננו פשרה עם המציאות העכשווית הלקויה, ואיננו בא לתת לארץ של הציניות העכשווית לקלקל את כל החזון, את כל הרצון של האדם ליותר, לתיקון, לקדושה, לטהרה. חלום הוא היכולת להתנשא מעל ההווה, להתנשא אל עולם עליון, עולם שמביא רפואה והחלמה לנפש, (שהרי חלום-הוא אותיות החלמה).

הנפש האנושית חבוטה ממאורעות ההווה ועלולה לראות במציאות העכשווית את חזות הכל. לא תמיד היא מסוגלת ליצר בעצמה תקוות וכוחות. החלום- החזון, מרפא את הנפש, ומשיב לה את עצמה.

מי שיש לו חלומות גדולים יודע גם להלחם למענם - (ח.ל.ס אותיות מלחמה). מי שהיו לו חלומות להגיע לבית המקדש ולטהר את המנורה יכול היה להילחם מעטים מול רבים; מי שהיו לו חלומות להקים ממלכה יכול היה להילחם חלשים מול גיבורים - בכל הדורות כולם. רק מי ששנים חלם והתפלל יתקע בשופר גדול לחירותנו ושא נס לקבץ גלויותינו, 'ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים', זוכה לראות את התקיימות החלומות. בכל הדורות החלומות האלו מניעים אותנו.

יוסף הוא ריאליסט - הוא יודע בדיוק מה לעשות ואיך לארגן. הוא לוקח אחריות כלכלית על כל העולם, ומנהל את הכל בתבונה ובמעשיות. והחלום נותן לו שאר רוח, נותן לו כלים.

אנחנו צריכים לנהוג באופן דומה כשאנו באים לבחון את צעדינו בארץ ישראל. ראשית, אנחנו באים מתוך חלום - מתוך חלום של נביאים, מתוך חלומי של יעקב, מתוך חלומי של דוד, מתוך החלומות שלנו – ומתוך כך ניגשים אל המציאות העכשווית בחכמה, בתבונה, בסדר ובאומץ.

החלומות לא באו ליצור פער בלתי אפשרי לגישור, אלא כדי שנחשוב כיצד אנחנו יכולים להרים את המציאות. מטרת החלומות שלנו בחיים היא להזניק את כוח העשייה שלנו, וליצור תעוזה. מטרת החלומות היא ליצור חזון שנותן כוחות, שמוליד אמביציות, שנותן תוקף ומחשבה להמון מעשים.

בחנוכה אנחנו מדליקים נרות וחולמים. חולמים על כך שייבנה בית המקדש, חולמים על כך שנדליק את המנורה, על הכהונה ועל השראת שכינה. חלומות אלה באים לנסוך בנו רוח ותקווה, כוחות ושמחה.

כותב הרב קוק (אורות הקודש א, עמ' רכו) :

החלומות הגדולים

החלומות הגדולים יסוד העולם הם.

המדרגות שונות הן.

חולמים הם הנביאים, בחלום אדבר בו.

חולמים הם המשוררים בהקיץ,

חולמים בעלי המחשבה הגדולים

לתיקון העולם.

חולמים אנו כולנו

בשוב ד' את שיבת ציון.

וכפי שביטא את הדברים חוזה המדינה, החולם הגדול: "חלום ומעשה אינם שונים כל כך כפי שנוטים לחשוב. כי כל מעשי בני האדם בחלום יסודם, וגם אחריתם חלום היא... ואילו אם תרצו, הרי כל אשר סיפרתי לכם, אגדה הוא. ואגדה יוסיף להיות".

צריך לדעת לא לוותר על החלומות, לא לקצוץ אותם, אלא להציב אותם בשיא גובהם, בשיא עצמתם, ודווקא מתוך כך בעזרת ה' יהיו לנו כוחות להילחם למענם להתמסר להגשמתם.

יהי רצון שנזכה לחלום - לחלום כיצד אנו רוצים לראות את מדינתנו, את ביתנו ואת חיינו; ומתוך החלום לפעול ולעשות.